

Arapça Yapılı Tamlamalar

Arapça Yapılı Tamlamaları doğru okumak ve yazmak için Arap gramerinde kelimelerle ilgili iki özelliği bilmek ve öğrenmek gerekir:

1 – Harf-i Tarif

2 – Şemsî ve Kamerî harfler

Harf-i Tarif: Arapça’da isim kökenli kelimeleri belirli hâle (marife) getirmek için kelimelerin başına getirilen El- takısına **harf-i tarif** denir. ال harflerinden oluşan bu ön ek kelimenin anlamında değişiklik yapmaksızın sadece belirlilik özelliği katar. Örneğin:

كتاب kitâp kelimesi herhangi bir kitabı belirtirken,

الكتاب El-kitâp kelimesi bir yönüyle belirli/bilinen bir kitaba işaret etmektedir.

Şemsî ve Kamerî Harfler: Arapça’da harfler şemsî ve kamerî olmak üzere iki sınıfa ayrılmıştır.

Şemsî harfler şunlardır : ت ث د ذ س ز ر ش ض ص ط ظ ل ن

Kamerî harfler de şunlardır: ا ب ج ح خ ع غ ف ق ك م و ه ي

Şemsî harflerden biriyle başlayan kelimenin başına harf-i tarif (el- takısı) getirildiğinde lam harfî kendi telaffuzuyla okunmaz ve kelimenin ilk harfine dönüşerek o harfin sesiyle okunur. Örnek:

الشمس Eş-şems (El-şems okunmaz)

الزمان Ez-zamân (El-zamân okunmaz)

Kamerî harflerden biriyle başlayan kelimenin başına harf-i tarif getirildiğinde El- takısının lam’ı kendi telaffuzuyla okunur. Örnek

القلم El-kalem

الوطن El-vatan

Arapça yapılı tamlamaya gelince, Türkçedekinin tersine Arapça yapılı tamlamada önce tamlanan, sonra tamlayan kelime yazılır. Tamlayan, yani ikinci kelimenin başına harf-i tarif (El- takısı) getirilir. İlk kelimenin (tamlanan) son harfi (tamlamanın başında okunuşu değiştiren edat gibi başka bir amil yoksa) ötreli (u-ü sesiyle) okunur. İkinci kelimenin başındaki El- takısının Elif'i okunmaz, Lam harfinin okunuşu ise, ikinci kelimenin ilk harfinin şemsî/kamerî oluşuna göre yapılır. Transkripsiyonlu çeviride de bu okunuş kurallarına dikkat edilir. Ayrıca ilk kelimenin okunuşunun bittiği yerde üstten kesme işareti ('), El takısından sonra, ikinci kelimeye geçmeden (-) yazılır. Örnek:

باب البيت - Bâbü'l-beyt (Evin kapısı)

دار الدنيا - Dârü'd-dünyâ (Dünya evi)

ليلة القدر - Leyletü'l-kadr (Kadir gecesi)

شيخ الاسلام - Şeyhü'l-islâm (İslâmın şeyhi, Şeyhülislam)

Aşağıdaki Tamlamaları okuyup transkribe ediniz.

رئيس الكتاب - re'îsü'l-küttâb

عالم الغيب - âlimü'l-gayb

بيت المال - beytü'l-mâl

تاج التواريخ - tâcü't-tevârîh

سلطان المعظم - sultânü'l-mu'azzam

ممالك المخرّوسه - memâlikü'l-mahrûse

دول المعظمه - düvelü'l-mu'azzama

دولت العليه - devletü'l-aliyye (Osmanlı Devleti)

عصر السعاده - asrü's-sa'âde

dersü's-sânî - درس الثانى